

Oregon i mai

En planlagt MRA-konferanse i Portland, Oregon, i midten av mai ønskes velkommen av staten Oregons guvernør og av borgermesteren i Portland.

«I lys av krisene hjemme og ute må det gis prioritet til arbeidet med å utvikle ressursene i menneskene selv og fjerne barrierene mellom dem,» skriver guvernør Atiyeh. «Det kreves en høyere grad av tillit og samarbeid mellom mennesker av forskjellig oppfatning, bakgrunn og nasjonalitet hvis vi skal kunne møte arbeidsløshetens utfordring, skape et sunt økonomisk system, utrydde diskriminering og bygge fred mellom nasjonene.»

«Moralsk Opprustning søker å fremme en slik ånd ved å oppmuntre til en ansvarlig istedenfor en aggressiv holdning. Den enkelte utfordres til en forandret motivasjon som vil åpne veien for en bølge av konstruktive initiativ.»

Borgermesteren i Portland, Francis Ivancie, støtter MRAs «understreking av behovet for absolutte moralnormer som målestokk og Guds ledelse som

IN MEMORIAM

Fagforeningsveteranen Hans Bjerkholt døde før påske. På side 4 og 5 bringer vi utdrag av boka «En større dimensjon — et blad av norsk arbeiderbevegelse», hvor Bjerkholt også forteller om møtet med Moralsk Opprustning.

USA

En tre ukers snarvisitt i et stort land som USA gir bare glimtvisse inntrykk, sier Jens-J. Wilhelmsen, nettopp tilbake fra Boston, New York og Washington. Men glimtene er interessante. (Se side 6.)

ASIA

«Dialog om utvikling III» var overskriften over en internasjonal konferanse som fant sted i MRAs indiske senter i Panchgani (nær Bombay) i begynnelsen av året. Tallet III indikerer at det var den tredje konferansen om samme tema. (De to tidligere var i januar -81 og -82.) I år var åtte afrikanske land representert. En sterk gruppe kom fra Japan og hadde sammen med inderne ansvaret for konferanseoppbygget. En sveitsisk deltaker så dette samarbeidet som det mest oppmuntrende ved konferansen. Dalai Lama sendte en personlig representant. (Se stoff fra India på s. 2 og 3).

ny verden

INFORMASJON OM MORALSK OPPRUSTNING

en veiledende kraft både i det private og det offentlige liv.»

Konferansen i Portland 13.—15. mai vil danne avslutningen av en fjorten dagers MRA-aksjon i Portland. Parallelt med denne vises skuespillet om Frans av Assisi, *Poor Man, Rich Man*, med den franske pantomime-kunstneren Michel Orphelin, på ett av byens teatre. En felleskirkelig organisasjon, *Eccumenical Ministries of Oregon*, står bak forestillingene i samarbeid med Moralsk Opprustning.

Sommeren i Caux

Temaet for årets internasjonale MRA-konferanser i Caux, Sveits, blir *Hvem er ansvarlig for morgendagens verden?* Fra 9. juli til 28. august blir det en rekke konferanser med følgende titler:

- 9.—18. juli: Europa — hva vil du gjøre med din bestemmelse?
Europas virkelige røtter. Minoriteter og innvandrere. Inter-europeiske forhold. Europa i nasjonenes familie.
25. juli—2. august: Familien med kurs for fremtiden.
Familien: Omstendighetens offer eller fornyende faktor? Hva gjør et forhold varig? Oppdragelse av foreldre. Foreldre og skole.
- 5.—12. august: Amerika og Europa.
Prisen for samarbeid på like fot. Søken etter nye perspektiver og felles mål.
- 15.—22. august: Afrika.
En konferanse med deltakere fra Nord-, Sør-, Øst- og Vest-Afrika.
- 23.—28. august: Forutsetninger for en sunn økonomi.
For deltakere innen industri, fagforeninger, økonomi og politikk.

Asiatisk smeltedigel

Som nevnt på side 1, fant det sted en internasjonal konferanse ved MRA-senteret Asia Plateau i Panchgani, nord for Bombay, i januar i år. Senere dro deltagerne derfra videre til industribyen Jamshedpur, og til Delhi.

India er et motsetningenes land. I overskriftene leser vi om sammenstøtene mellom etniske grupper i staten Assam, som har kostet tusener av menneskeliv. Samtidig går filmen om Mahatma Gandhi sin seiersgang verden rundt og forkynner hans budskap om ikke-vold.

Indira Gandhis parti led nylig nederlag i tre delstatsvalg. Det gir en liten notis i norske aviser. Men er det ikke nærmest en sensasjon at så skjer? Vi er jo blitt vant til at etablerte regimer i stadig flere land sikrer seg kolossale flertall i «valg uten valgmuligheter». India med sine 700 millioner er et unntak.

En europeisk diplomat som har vært stasjonert tre år i landet, sammenfatter sine inntrykk: «Et eget og levende demokrati har vokst fram. Igjen og igjen blir befolkningen bedt om å si sin mening gjennom valgurnen. De gjøre det, og ofte med uventet resultat.»

Diplomaten mente at den økonomiske framgangen er umiskjennelig. Statistisk materiale beviser det, selv om det går langsommere enn de fleste skulle ønske og utjevnings- og fordelingsmekanismene virker for dårlig.

«Selvsagt er korrupsjonen en viktig faktor som i andre land. Men i folket selv lever fremdeles en åndelig-moralsk grunnholdning. Når korrupsjonen blir for ille, kommer reaksjonen til uttrykk i valgresultatet.»

I storavisen *Indian Express* skrev Rajmohan Gandhi, Mahatma's sønnesønn, nylig at det måtte være en del av Indias nasjonale målsetting å få bukt med korrupsjonen.

En gruppe studenter og professorer fra Bombay, Meerut og Allahabad, fortalte under konferansen i Panchgani i januar hvordan de hadde tatt opp denne kampen. De hadde nektet å delta i organisert fuskeksamen, en praksis som er utbredt i dagens India. En student i Bombay var blitt truet med kniv av med-studenter og korrupte eksamensinspektører da han nektet å være med på fuskingen. Ved universitetet i Allahabad hadde det vært liknende konflikter, men rektor i samarbeid med enkelte studenter og professorer hadde greid å få gjennomført ærlige eksamener.

Industri-seminar

En rekke av deltakerne var etter konferansens slutt invitert til å delta i et fem dagers MRA-seminar i industribyen Jamshedpur i Bihar i Nordøst-India. Stålverket i byen har 65.000 ansatte og lastebilfabrikken med sine 25 000 ansatte produserer 75% av

landets lastebiler. Lederen for arbeiderne ved lastebilfabrikken, Gopeshwar, er samtidig generalsekretær i det indiske metallarbeiderforbundet og viseformann i Den frie faglige internasjonale (FFI). Han var en av initiativtakerne til seminaret. Sammen med andre tar han nå initiativ til opprettelsen av et MRA-senter i byen, med to heltidsarbeidere.

Dalai Lama:

«Det er en begrenset medmenneskelighet som utelater våre fiender.»

Dalai Lama, tibetanernes eksilleder og åndelige overhode, ga en mottagelse i Delhi for en gruppe på 45 fra 16 forskjellige land som hadde tatt del i konferansene i Panchgani og Jamshedpur. Han åpnet med å referere til sine mange kontakter med MRA i de 24 årene siden han forlot Tibet. Blant annet har han sendt representanter til flere konferanser i Panchgani.

Dalai Lama fortalte gruppen om sine år i eksil. «For meg personlig har de vært en opplevelse,» sa han. Når verden går som den skal, slår en seg gjerne til ro. Visse ting er kanskje ikke riktige, men en latter som de er det. Men i de vanskelige periodene blir det ikke tid til å late som. Stresset og tragediene har gitt meg meget nærmere kontakt med virkeligheten.»

Dalai Lama med R. D. Mathur (t.v.) en av de ansvarlige for MRA-sentret Asia Plateau, Panchgani.

«Jeg har alltid beundret deres prinsipper og idealer — til og med ordene moralsk opprustning,» fortsatte Dalai Lama. «Vitenskap og teknologi kan utrette meget i verden. Den ytre virkelighet forandres, men de sanne menneskelige verdier er de samme.

Ubegrenset medmenneskelighet er grunnlaget for fred og lykke. Medmenneskelighet betyr at en må kontrollere hatet og praktisere tålmodighet. De beste lærere i tålmodighet er våre fiender. Hvis vår tålmodighet ikke omfatter våre fiender, er vår med-

Utsending til Peking:

«Også kineserne har lidd»

Lodi Gyaltzen Gyari er tilknyttet Dalai Lamas informasjonskontor og var hans representant under konferansen «Dialog om Utvikling III» i Panchgani. Da eksiltibetanerne forhandlet med regjeringen i Peking nylig, var han en av de tre utsendingene dit. Vi bringer utdrag av hans innlegg i Panchgani:

Som andre land har også vi lidd under fremmedstyre. Vi kan ikke glemme det, men vi kan tilgi. I de siste 23 årene har vi fortsatt vår kamp, men vi har ikke latt oss friste til å bruke vold. Å lære å tilgi, er ikke som en eksamen hvor du får et papir du kan referere til resten av livet. Hver gang du bestemmer deg for å tilgi, er som å gå opp til eksamen igjen. Vi har vært i stand til å tilgi før, men vil vi kunne gjøre det igjen?

Selvfølgelig er det ikke alle tibetanere som makter å tilgi igjen og igjen. Jeg synes også det er vanskelig. Jeg har mistet tre brødre, fire onkler og en halvbror av min far — alle henrettet av kinesere. På min mors side ble fire høytstående prester tatt til fange og tre av dem døde i konsentrasjonsleire.

For å komme frem til en endelig løsning på situasjonen i Tibet, må vi kanskje tilgi hundre ganger. Om vi er sterke nok til å gjøre det, vet jeg ikke, men vi ber alle om å få del i den hellighet som gjør oss i stand til å fortsette å tilgi. Det finnes klare bevis på at dersom du lærer å tilgi og elske, kan kompliserte og viktige spørsmål løses uten blodsutgydelse. Dette er noe vi selv har erfart.

Jeg fant det vanskelig å reise til Kina som del av den tibetanske delegasjonen, selv om jeg ikke var den eneste som hadde gjennomgått lidelse. Like før avreisen sa Dalai Lama til meg: «Ta det som skjer med ro.» Jeg var redd, ikke for å konfronteres med kineserne, men fordi jeg ikke visste om jeg ville kunne styre hatet og sinnet jeg følte overfor dem.

Da jeg begynte å snakke med kineserne på det personlige plan, oppdaget jeg imidlertid at også de hadde lidd — like mye som oss, særlig under kultur-revolusjonen. Vi møtte gamle partiledere som fortalte grusomme historier om hva deres egne kamerater hadde gjort mot dem. Gradvis begynte jeg å kunne tilgi.

menneskelighet begrenset. Tålmodighet er en kilde til mot og beslutsomhet.»

Charles Ooi, en malayisk kineser som har studert og arbeidet i Australia, grep deretter ordet: «Mine besteforeldre kom fra Sør-Kina til Malaysia,» sa han. «Da Gyari (den tibetanske utsendingen, se over) talte i Panchgani om kinesernes framferd i Tibet, ble jeg rystet. Jeg har tidligere vært bitter over hvordan kineserne er blitt behandlet av Vesten på kinesisk jord. Men jeg hadde aldri forestilt meg at kinesere kunne påføre andre slike lidelser. Kina og det kine-

Fagforeningsmann i Calcutta:

«Det er ennå mennesker som trenger deg»

Satya Banerji fra Calcutta hadde arbeidet i 25 år i et privat jernbaneselskap i Bengal, da selskapet ble nedlagt for noen år siden. 3 000 mann ble satt på porten. I Panchgani fortalte Banerji fra sitt videre arbeid som fagforeningsformann etter nedleggelsen:

Jeg opplevde nedleggelsen som om et stort «banyan»-tre var blitt rykket opp med roten, slik at tusenvis av fugler mistet sitt ly og mitt eget rede ble feiet bort.

I månedene som fulgte var jeg nødt til å selge noen av tingene hjemme for å kunne underholde familien. De andre fagforeningslederne ga opp fullstendig, og jeg ble bitter. Jeg sa til min kone: «Du må skjære ned på alt, til og med maten.»

Jeg dro til Delhi for å be jernbaneministeren om hjelp. På hjemreisen, mens jeg satt i den overfylte jarnbanekupeen etter en søvnløs natt, forsøkte jeg å lytte til Gud. Idet solen sto opp, fikk jeg en klar tanke: «Glem din bitterhet, tenk på andre, det er mennesker som trenger deg.»

Gud gir deg også styrke til å sette slike tanker ut i livet. All min bitterhet og fortvilelse var forsvunnet. Jeg kastet meg ut i begivenhetene som om jeg var 20.

Det er lett å organisere en fagforening når fabrikkene er i drift, men det er vanskelig å organisere arbeidsløse mennesker uten fagforeningskontor og uten økonomiske midler. Jeg måtte besøke disse arbeiderne i deres hjem, for å gi dem håpet tilbake. I løpet av tre måneder hadde jeg skrappt sammen nok penger til å kunne dra tilbake til Delhi for å snakke med jernbaneministeren, Gulzarilal Nanda, en gang til.

Nanda sa at siden vi hadde tilhørt et privat selskap, måtte de offisielle reglene eventuelt forandres hvis disse 3 000 arbeiderne skulle overføres til den statsdrevne jernbanen. Det ville dessuten være nesten umulig å få til — på det tidspunkt var 400 industribedrifter blitt nedlagt i Vest-Bengal, vår var bare en av mange. Men i løpet av en uke skjedde det — Nanda tok saken opp med statsministeren som fikk regjeringens godkjenning. Jernbaneledelsen besluttet å ansette alle de 3 000 i de statlige jernbanene.

siske folk har meget å lære av tibetanernes modige, høysinnede og tilgivende holdning,» fortsatte Charles Ooi. «Vi ber dere tilgi det vi har gjort.»

«Alle raser, nasjoner og samfunn er sammensatt av menneskelig kjøtt, blod og bevissthet,» svarte Dalai Lama. «De overgrep som skjer, forbinder vi med individer, ikke med nasjoner. Men du har uttrykt følelser for helheten. Jeg er dypt beveget.»

Da Dalai Lama tok avskjed, forbauset han ikke minst sin egen stab med å gå rundt og gi hver enkelt gjest et varmt håndtrykk.

Den nye revolusjonen

Hans Bjerkholt døde for påske, vel 90 år gammel. Som tidligere tillitsmann ved Borregaard og medstifter av Norges kommunistiske parti, hadde han hatt et dramatisk liv. I heftet «En større dimensjon — et blad av norsk arbeiderbevegelse», Sarpsborg i 1981, skrev han om sitt møte med MRA:

Da jeg første gang, det var i september 1950, deltok i konferansen for «nasjonenes moralske opprustning» i Caux i Sveits, var jeg fremdeles aktiv kommunist og medlem av NKP's landsstyre. Jeg hadde lang erfaring i klassekampens harde skole og mente meg også godt væpnet med marxismen-leninismens prinsipper. Til tross for mange skuffelser og nederlag, både i min egen kamp for det klasseløse samfunn og i den internasjonale klassekamp, var jeg fortsatt overbevist om at marxismen var den eneste farbare vei til det sosialistiske fremtidssamfunn, der alle skulle yde etter evne og få tilfredsstillende sine materielle og kulturelle behov. Det underlige er at Sovjetunionen fortsatt sto i et positivt lys for meg til tross for alle dets mange uhyrligheter. Alle utvekster ble bortforklart som forbigående episoder: Man må slå i stykker egg for å lage omelett.

Hans Bjerkholt t.v. i Caux sammen med den demokratiske kongressmannen Charles Dean fra North Carolina (i midten) og professor Theophil Spoerri, Zürich.

Denne evne til å bortforklare dystre realiteter sier noe vesentlig om kommunismen som ideologi. Man kan ikke rokke en overbevist marxist med argumenter, av den enkle grunn at motivene for hans tro ikke ligger i fornuften, men i opplevelser og følelser. Det gjelder vel alle mennesker at følelsen og viljen er mer utslagsgivende for vår holdning enn fornuften. For å rokke ved et menneskes holdning må man derfor ut på dypere vann enn det intellektuelle. De dypere motiver sitter i følelse og vilje.

Det var denne realisme jeg møtte i Caux. Min kommunisme var ikke blitt til ved lesning av Karl Marx. Da jeg som ung mann begynte å arbeide i en fabrikk, fikk jeg straks en følelse av samfunnets urettferdige fordeling av livsgodene . . . Det jeg leste, stemte med mine egne erfaringer. Marxismen ble lagt meg i hendene som det våpen jeg trengte for å rette på det som var galt. Og marxismen forsterket ønsket om å forandre samfunnet. Det er forklaringen på at marxismen kunne erobre en tredjedel av verden. Det er også forklaringen på at den kraftigste antikommunistiske propaganda har liten virkning på marxistisk orienterte mennesker. Svært mange oppriktige venner hadde i årenes løp forsøkt å få meg «på

bedre tanker», men forgjeves . . .

Min første reaksjon (i Caux) var forbauselse. Jeg var imponert over denne veldige samling av mer enn tusen mennesker av alle raser og avskygninger. Her møttes alle tenkelige stridende interesser, arbeidsgivere og fagforeningsfolk, sosialdemokrater og marxister, tyskere og franskmenn.

Jeg ble invitert til et måltid av en tysk fagforeningsmann som hadde vært ledende kommunist i mer enn tyve år, inntil han hadde truffet MRA. I samtalen løp stilte han meg dette naive og enkle spørsmål: Er du enig i at kapitalisten også er et menneske? Jo, svarte jeg, men av en særegen type. Han hverken kan eller vil forandre sine motiver, det vil si profitt og utbytting. Han må derfor uskadeliggjøres. Lenin hadde ved en anledning uttalt at dersom kapitalistene kunne forandre sine motiver, ville det ikke lenger være noe grunnlag for klassekampen. Men i Caux møtte jeg en ny faktor som Marx og Lenin åpenbart ikke hadde regnet med, og som jeg selv heller ikke hadde møtt, nemlig det faktum at selv hardkokte kapitalister kunne skifte innstilling. Jeg så det med mine egne øyne. Og som marxist var det min oppgave å orientere meg i «den konkrete virkelighet», som vi alltid sa, fordi marxismen ikke er et dogme, men en veiledning til handling.

Jeg fulgte nøye med i alt som foregikk, og begynte å ane konturene av en dypere virkelighetsforståelse og en tryggere vei til det fremtidssamfunn jeg hadde kjempet for. Hvis det fantes en kraft som kunne forandre menneskenes motiver, var enhet langt lettere å oppnå og likvideringer ville bli unødvendige. Jeg måtte tenke på mine opplevelser ved Komintern-kongressen i 1928, som i det ytre var en lignende forsamling av mennesker fra hele verden. Jeg tenkte at her i Caux måtte det være en god del fraksjonsvirksomhet bak de pene kulissene, siden vi på Moskva-kongressen, skjønt vi bare besto av kommunister, opplevde voldsom uenighet og grupperinger som endog kunne gå over til håndgemeng.

Riktig, men ikke sant?

Men jeg så ikke noe av dette i Caux. En fransk sosialist gjorde et sterkt inntrykk. Vedkommende hadde straks villet reise igjen da det viste seg å være tyskere der. Men en voldsom bitterhet var blitt helbredet og en hovedoppgave nå var å bringe enhet til de to erkefiender. Jeg så arbeidsgivere og fagforeningsledere stå fram sammen og presentere en felles målsetning — en helt ny visjon for industriens oppgave og mulighet. En dyptgripende forsoning hvor hatet før rådte grunnen, ble daglig demonstrert, det være seg mellom farvede og hvite, kapitalister og kommunister eller mostandere i krig. Hva angikk så dette meg? Skulle jeg være ærlig, måtte jeg spørre meg selv om ikke dette egentlig var det samfunn jeg hadde drømt om. Men var det sant? En annen norsk kommunist som hadde vært i Caux

(Jørgen Vogt), erklærte at «dette er riktig, men det er ikke sant».

Spørsmålet om hva som er sannhet, kan helt siden Pilatus bare besvares med et personlig eksperiment. Jeg kunne ha reist fra Caux og sagt at dette var en hyggelig opplevelse, men det duger ikke i vår barske verden. Men en dag ble jeg konfrontert med dette spørsmål: Hvis du vil kjempe for en bedre verden, bør ikke da ditt eget liv først bringes i orden? Ikke en eneste gang i Caux sa noen til meg at jeg burde gå ut av partiet. Jeg møtte ingen antikommunisme. Jeg hadde hele tiden følelsen av å få tankene struktet ut i nye områder av virkeligheten. Rent logisk måtte jeg innrømme at selvfølgelig burde jeg selv først være moralsk i orden før jeg krevde av andre, f. eks. kapitalistene, at de skulle være det. Jeg innbilte meg forøvrig å være nokså ærlig i mine motiver. Jeg sa at jeg alltid hadde vært ærlig overfor partiet. Men straks slo det meg at den slags ærlighet er temmelig relativ. Hva med den absolutte ærlighet? Jeg aksepterte å se mitt liv i lys av den. Det var et eksperiment. Jeg tok tid til å tenke meg om og se inn i meg selv så dypt jeg formådde.

Ikke så revolusjonær som jeg trodde

Resultatet var forbausende. Ved å gå denne selverkjennelsens vei gjennom begivenheter og opplevelser i mitt liv, ble jeg knyttet til en ny realitet — som jeg senere forstod var Gud. I lys av denne faste størrelse kunne jeg se også marxismen i et nytt lys. Alle dens mangler og motsetninger ble med ett stående i et skarpt skinn. Som i en visjon så jeg at klassekampen ført videre i atombombens tidsalder, med nødvendighet ville føre verden mot katastrofe...

Den nye virkelighet i Caux var ikke bare riktig, den var også sann. Den nye glede og utfoldelse som jeg her så hos afrikanere og asiater, muslimer og buddhister, amerikanske kapitalister og tyske marxister, var virkelig det store vårbud om en verden fred og frihet for alle mennesker. Den etiske renslse frigjør det mest progressive i hvert individ og setter det inn i en konstruktiv plan for en gjenreist verden. Jeg hadde fått en ny visjon om enhet mellom øst og vest . . .

Jeg begynte å gjøre den oppsiktsvekkende oppdagelse at jeg ikke var så revolusjonær som jeg hadde gitt meg ut for å være. Jeg hadde ennå ikke begynt på denne egentlige revolusjon, den som griper inn i den menneskelige natur. Jeg innså at medmindre jeg gjorde det, var jeg både overfladisk og reaksjonær. Bare å kreve forandring av andre og av samfunnsforholdene er ikke særlig imponerende. Den mest reaksjonære er den som vil forandre verden men nekter å forandre på seg selv.

Jeg besluttet å bringe disse nye perspektiver med meg inn i mitt parti, som jeg ikke tenkte på å forlate. Som et revolusjonært parti burde det jo være åpent for nye ideer. Det var iallfall viktig for alle

mine partifeller, særlig alle dem jeg hadde trent opp, at jeg ikke kom tilbake som en som hadde sviktet i kampen, men en som tvert om ville intensivere den og gjøre den mer realistisk. Dette ble forstått av mange. Da partiet viste seg ikke å ville diskutere de nye prinsipper, men heller få meg ut av ledelsen så fort som mulig, var det adskillige som tok farvel med det. Men en likefram eksklusjon ville ha forvoldt de kraftigste reaksjoner.

Uttalelser jeg kom med i Caux fikk stor publisitet i Norge, og jeg hadde ikke forkommet hjem, før sentralledelsen i partiet ba om en forklaring. Der trodde man det dreiet seg om en provokasjon. Jeg kunne bare fastholde hva jeg hadde sagt. Noen dager senere holdt vi distriktskonferanse for alle lokalorganisasjonene (cellene) i Østfold. Her skulle vi bl.a. drøfte partiets arbeidsoppgaver. Partisekretariatet var representert ved Arne Pettersen. Det ble et livlig og interessant møte. I åpningenstalen ga jeg en rapport fra konferansen i Caux og hva jeg personlig hadde opplevd og erfart. Et forbausende stort antall av representantene ga uttrykk for sympati med mine synspunkter. Ordskipet tok lang tid og det gikk så vidt at sekretariatets mann så seg nødt til i sentralkomiteens navn å beordre debatten avsluttet, med den begrunnelse at diskusjonen hadde avslørt ideer og oppfatninger som var i fullstendig strid med marxismen-leninismen. Denne stalinistiske holdning skulle naturligvis ikke bidra til å styrke partiets prestisje. . .

Nye veier

Ved det neste landsstyremøte ble jeg ikke innkalt. Isteden fikk min varamann beskjed om å komme. Han nektet imidlertid og sa at det ikke forelå noen saklig grunn til ikke å innkalle meg, siden jeg var kongressvalgt medlem. Distriktsledelsen i Østfold tok denne sak meget alvorlig og besluttet å be partiledelsen om forklaring. Men det ble avslått. Nå begynte ryktene å svirre om jeg var i ferd med å danne et «tredje sentrum», i tillegg til Furubotns «andre sentrum». Forholdene i partiet ble etterhvert så uholdbare at det ikke lenger var fornuftig å fortsette som medlem . . .

For en kommunist er det å forlate partiet en begivenhet av store dimensjoner. Det er et helt livs overbevisning og innsats som revideres og det er en meget smertefull prosess. Ofte måtte jeg spørre meg selv om jeg hadde forrådt arbeidernes kamp. Men igjen og igjen ble det klart for meg at det var nødvendig å bryte nye veier. Menneskehetens eksistens avhang av det. Klassekampens tid var forbi. Den var blitt livsfarlig. En ny æra var nødvendig, der ikke bare kapitalisten men også kommunisten måtte revidere sine prinsipper. Den personlige tro som etterhvert modnet i meg, ga styrke til det oppgjøret som måtte tas og den nye kamp som måtte utkjempes. Det var ikke tale om å gå over i passivitet.

Kort nytt

NY BOK OM OXFORDGRUPPEN OG MRA

Sitatsamlingen *En åndelig og moralsk opprustning* blir neste store fremskritt, som ble utgitt av *Ny Verden* ved årsskiftet, er sendt til 100 hovedbibliotek over hele landet og til en rekke aviser. Narvesen prøveselger heftet i sin forretning i Stortingsgaten i Oslo og sender melding om det til 400 av sine kontakter.

LIVSSYNSKAMP I SKOLEN

Det første av en rekke pedagogiske seminarer fant sted i Sophus Lies gate 5, Oslo, den 16. april. Blant de 50 deltakerne var seks rektorer og kjente skikkelser fra skolevesen og skolepolitikk.

Åpningsforedragene hadde titlene «Livssynskamp i skolen» og «Fra nøytralitetsideal til 'Skolen skal oppdra'». Seminarene fortsetter til høsten. Mer stoff fra seminaret følger i neste nummer av *Ny Verden*.

ARGENTINA

Encuentro Rioplatense para un Rearme Moral y Espiritual er overskriften til en invitasjon vi har mottatt. Vår spansk-talende kontakt forteller at det dreier seg om en konferanse for Moralsk Opprustning med spesielt sikte på «landene omkring munninngen av La Plata-elva og det sørlige Latin-Amerika».

Hvordan bygger vi et fredens kontinent i Latin-Amerika? heter det i innbydelsen. Hvordan besvares matmangelen i store deler av befolkningen, spesielt med tanke på barna? Og hvordan kan industri og næringsliv bidra til solidaritet istedet for å fremme konkurransesamfunnet? Hvilke andel har landene i Latin-Amerika i å løse verdensomfattende problemer som krig og underernæring?

Konferansen skal holdes i Delta Tigre, et lite sted utenfor Buenos Aires, i dagene 20.—24. april. Det ventes tilreisende fra Europa, Afrika og Nord-Amerika.

BRASIL

Fra de norske deltakerne i en internasjonal gruppe som besøker Brasil i disse dager, kommer det mange og fargerike brev. Den 16. april går turen videre til Argentina. Vi håper på en mer utførelig rapport i neste nummer. Bjørn Ole Austad skriver fra den store industribyen Sao Paulo:

«Tirsdag treffer vi kardinal Arns. Senere skal vi besøke en gruppe arbeiderprester i utkanten av byen. Vi skal også være med på opptak av fem ti-minutters TV-programmer om MRA. I Rio og Petropolis var vi to dager i et stort slumområde, og besøkte skoler og et universitet. I påsken deltok vi blant annet i den katolske prosesjonen gjennom Petropolis langfredag kveld. Det var en merkelig blanding av folke-religiøsitet, show og et forsøk på å gå i Jesu fotspor og gjenoppleve hans lidelse.

Jeg synes vi fungerer fint sammen som gruppe. Vi er blitt en gjeng som kan ha det moro og være alvorlige sammen. Dagene har vekslet mellom mye aktivitet og nok tid til oppsummering og samtale.

USA:

Mellom frykt og håp

«Jeg dro først og fremst på grunn av et ungt ektepar i Boston,» forteller Jens- Jonathan Wilhelmsen, nettopp tilbake etter et tre ukers besøk i Boston, New York og Washington. «De to har levet på en så smittende og ansvarlig måte at bokstavelig talt hundrevis av mennesker var blitt nysgjerrige på hva Moralsk Opprustning er for noe.

Det er seks år siden dette ekteparet — hun amerikansk lærer, han engelsk vitenskapsmann — flyttet til Boston. De inviterte fire av oss — en fransk-mann, en engelskmann, en amerikaner og meg selv, til å tilbringe to uker i Boston for å lære deres venner å kjenne og informere om MRA. Det mest iøynefallende var innbydelsen til å tale til Boston World Affairs Council, en ærverdig institusjon hvor blant andre Willy Brandt og president Sadat har talt. Vårt tema var «Moralsk Opprustning — en faktor i internasjonalt liv.»

Jeg dro også fordi Boston har en særlig tiltrekning som USAs utdanningssentrum, med universiteter som Harvard og MIT (Massachusetts Institute of Technology). Menn som Kissinger og Brzezinski hadde sine lærerstoler der. Det som skjer på universitetene, vil ha betydning for vår alles fremtid.»

— Fikk dere god kontakt med universitetene?

— Takket være vårt vertskap hadde vi samtaler med over 20 professorer, og enda flere studenter. Vi ble fortalt at studentene i dag konsentrerer seg om karriere og privatliv. Det politiske engasjement som preget USAs universiteter i forbindelse med Vietnam-krigen, merkes lite nå. Samtidig var vi slått over hvor stor interesse det var for det vi kunne fortelle om MRAs arbeid. Folk ble ikke trette av å spørre. Bak selvpptattheten ligger det mye lengsel etter mening og håp.

— Kom det noe konkret ut av disse kontaktene?

— En gruppe på bortimot 20 studenter kommer til å møtes regelmessig. De kaller seg «The Listeners», ikke fordi de er spesielt interessert i kringkasting, men fordi de ved å lytte vil prøve å finne Guds plan for sitt eget liv og for samfunnet. En av dem, en student fra Zaire ved MIT, har allerede tatt ett initiativ for å samle de afrikanske studentene ved universitetet. «Vi snakker om afrikansk enhet,» sa han til meg over lunsj en dag, «men hvilket håp er det hvis afrikanerne som studerer her ikke kan arbeide sammen. Mange av oss er jo morgendagens ledere.» Innen en uke hadde han oppnådd å bli invitert til et møte som de nigerianske studentene hadde seg imellom, og begynt å bygge broer.

Noen av professorene vi traff skal også møtes igjen i mai.

— Hvordan er stemningen blant amerikanerne når det gjelder økonomien og fremtiden?

— Som vi selv, svinger de vel mellom frykt og håp. Arbeidsløsheten er oppe i over ti millioner.

To reaksjoner på krisen, den ene ansvarlig og den andre eskapistisk, slo meg: De amerikanske stål-

beiderne gikk nettopp med på en 1,20 dollars reduksjon i timelønnen som et bidrag til å bedre stålindustriens fremtidsmuligheter. På den negative siden merket jeg en tendens til å legge en uforholdsmessig stor del av skylden for de økonomiske vanskene på utenlandske faktorer, som f. eks. den japanske eksporten. Jeg ble litt skremt av den anti-japanske undertonen i mange kretser. Et stort firma satte inn et to siders avertissement i avisene hvor de gikk til angrep på japanernes handelsmetoder.

— Alle vet at de svarte lider mest under arbeidsløsheten. Har dette ført til en forverring av forholdet mellom rasene?

— Uten tvil. Og det er mange andre faktorer som virker i samme retning. Da jeg spurte den politiske redaktør i en av USAs store aviser hva han anså som særlig avorlige problemer, nevnte han raseskillet først. Hver gang han snakket med en neger, sa han, fikk en sjokk over hvor dypt følelsene mot de hvite sitter. Min franske venn sto en stund og studerte livet i en skolegård full av svarte og hvite elever. Han la merke til at de to rasene ikke blandet seg med hverandre. Som atskilt av en usynlig hånd, holdt begge seg til sine egne i lek og samtale.

— Det er blitt hevdet at USA er en kjempe på leirfotter. Landets militære og økonomiske styrke har ikke vært forbundet med en tilstrekkelig forståelse av de menneskelige og ideologiske faktorer som avgjør utviklingen i internasjonal sammenheng. Ser du noen tegn til forandring der?

— Det er vel vanskelig å si noe om holdningene i et så stort land etter bare å ha besøkt Boston, New York og Washington. Men jeg var oppmuntret over å finne et mer nyansert og åpent syn på sikkerhetspolitiske spørsmål og forholdet til Øst-blokken enn jeg hadde ventet. Boston-avisen *Christian Science Monitor*, en av USAs mest respekterte aviser, skrev på lederplass den 10. mars: «Vestens svar til marxismen ligger ikke i retorikk, men i den moralske og åndelige integritet som den kan gi et eksempel på. La de vestlige land rydde opp i sin egen ondskap, sin egen materialisme, grådighet og politiske, økonomiske eller sosiale mangler. Da kan de overbevise dem som gjør den feil å ikke seg kommunismen — inklusive russerene — om at det finnes en bedre vei.»

En redaktør i Washington, som ellers sympatiserer med Reagan, sa at han var bekymret for at militær styrke holdt på å bli et mål istedenfor et middel. Jeg fant en utbredt bevissthet om at alliansen mellom de militære og forsvarsindustrien har farlig mye makt i Washington. Men samtidig var jeg slått over hvor bred tverrpolitisk støtte et sterkt forsvar synes å ha i befolkningen.

— Vårt eget forhold til USA preges av både avhengighet og en blanding av selvrettferdighet og berettiget kritikk. Hvordan kan vi være konstruktive i vårt forhold til USA?

— Kløften som skiller Vest-Europa fra USA blir stadig bredere. Kryssende interesser i sikkerhetspolitiske og økonomiske spørsmål er noe av grunnen. Men det må vel også sies at Reagan-regjeringen i liten grad har forstått hva så mange europeere tenker og føler om for eksempel menneskerettighetene i Sør-Amerika eller atomtrusselen.

Jeg tror vi best kan være konstruktive ved å utvide dialogen med Amerika. Faren er at uenighet fører til kommunikasjonsbrudd, og at begge sider mener de ikke har noe å lære av den annen.

I denne sammenheng tror jeg møtet mellom europeere og nord- og sør-amerikanere i Caux fra den 5. til 12. august blir viktig. Og at så mange som mulig her på berget burde forsøke å holde kontakt med amerikanere av forskjellige politiske oppfatninger.

ERH

SVAKSTRØM

ER VÅR STYRKE

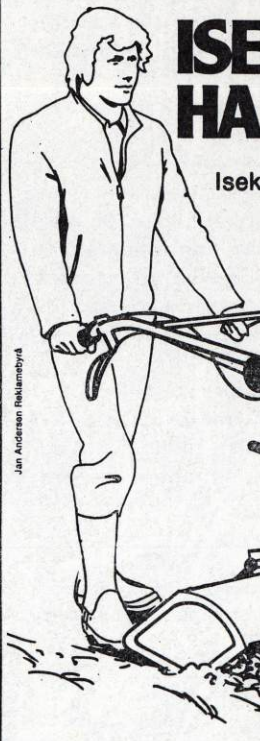
Vår spesialitet:

Alt materiell for avslutning av svakstrømskabler

90 år som spesialforretning i svakstrømsbransjen

O. ØSTMO A.S.

Rådhusgt. 3, Oslo 1

ISEKI FRESER, HAKKER OG SLÅR

Iseki kombinasjonsmaskin. Avansert og allsidig. Sterk og pålitelig. Kan lett tilkoples jordfreser, slåmaskin, radrensere, snøfreser og tilhenger.

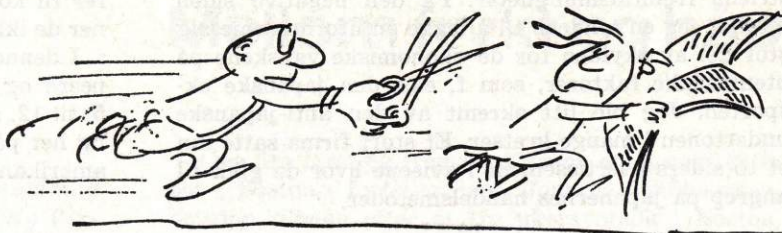
ISEKI KC 450
6 HK OG VENDEGEAR

ISEKI
en maskin fra
REINHARDT

REINHARDT

Reinhardt Maskin A-S 4601 Kristiansand S.
Avdeling Oslo: Hvamveien 1, 2013 Skjetten

klippet

Vi politikere er veldig redde for å innrømme at det vi har sagt og gjort tidligere, var feil. Men jeg føler meg ganske sikker på at den politiker som sier: «I denne saken tok jeg fullstendig feil», vil vinne respekt. Men jeg må legge til at jeg ikke er så sikker på at jeg vil våge å si det selv.

Reiulf Steen, Arbeiderbladet 29.1.83.

Vårt demokratiske politiske system er funksjonsdyktig og grunnfestet, og overlegent alle andre som er praktisert. Men mitt personlige syn er at de tiltak og avgjørelser også vi i vårt land står overfor i de nærmeste år, vil bli så vanskelige og få så omfattende konsekvenser at det er et spørsmål om de simpelthen er realiserbare hvis halve folket er i skyttergravene, det vil si hvis det ikke etableres en bredere samforståelse, konsensus, på tvers av partier og organisasjoner...

I Finland er konsensustanken innarbeidet i konstitusjonen med krav om 2/3, ja i enkelte tilfeller 5/6, flertall for vedtagelse av lover. I de senere år... er den «politiske samforståelse» som tidligere bare omfattet de politiske partier, blitt utvidet til å omfatte de viktigste interesseorganisasjoner i en felles søken etter en «sosial kontrakt» som skal dekke de generelle linjer for den økonomiske politikk for en periode fremover. Det er interessant at Finland i industripolitikken gjør det vesentlig bedre enn vi...

Vi er et lite folk uten de store indre spenninger. Vi burde ha alle chanser til å løse våre problemer. Vi må bare ville. En bred samforståelse mellom hovedaktørene på det næringspolitiske område ville, tror

jeg, utløse den tro, ja entusiasme og en tillit til fremtiden som ville kunne bli en forløsende og inspirerende kraft.

Finn Lied, Aftenposten 6.4.83.

Når jeg tenker på framtiden er det et livsvilkår at vi på forskjellige hold i arbeidslivet frigjør den uanede kraft som har vært låst fast av vår frykt og mistillit. All kraft, all energi er egentlig av åndelig art. Vi får selv del i den etter graden av vår tro, etter Kristi lov som ikke er noen ytre tvang men en frihet under absolutte normer. Det er her kraftkildene og mulighetene åpner seg, i vårt personlige liv og i arbeidslivet.

Direktør Torsten Henriksson, Kiruna, i «Krisen i Norrbottens næringsliv», en artikkel i Luleå stifts julebok '82.

Hasjen virker slik at den visker bort alt unntatt nået. Men... er det ikke slik at hasjen er et rusmiddel som passer samfunnsutviklingen temmelig perfekt?... Vi tilbys frihet gjennom den nye navneloven. Tenk — nå skal vi få hete hva vi vil... Når det kommer til stykket, behøves egentlig ikke våre navn lengre — det rekkes med et personnummer...

(Den svenske) utredningen om seksuell kriminalitet kommer med forslag om å avkriminalisere incest mellom voksne. Det spiller ikke lenger noen rolle hvem som er far, mor, datter eller sønn, som er bror eller søster.

Det samfunnet som på denne måten berøver menneskene deres fortid og deres framtid er det perfekte fundament for rusgiftkulturen.

Ylva Eggehorn, Vårt Land, 18.2.83.

Ny Verden vil fremme: En åndelig og moralsk opprustning. Solidaritet mellom enkeltmennesker og nasjoner. En revolusjon under Jesu Kristi Kors, som vil omskape verden. Individets og samfunnets forandring. Absolutte moralnormer: ærlighet, renhet, uselvishet og kjærlighet.

INFORMASJON OM MORALSK OPPRUSTNING

Utkommer med 6 nummer i året.

I redaksjonen:
Eva Riise Hanssen - ansvarlig red.
Anders Eskeland
Einar Engebretsen
Jens J. Wilhelmsen
Inge Mannsåker
Sturla Johnson
Keld Jørgensen (Danmark)

ABONNEMENTSPRIS for et år
Norge kr. 40,-
Danmark dkr. 45,-

Redaksjonens adresse:
Postboks 3018, Elisenberg, Oslo 2
Tlf. 02/44 64 78 — Postgiro 5 12 57 94
Danmark:
Postboks 312
1502 København V. Postgiro 18 51 51
Sverige:
Sveavägen 34, 6., 111 34 Stockholm
Tlf. 08/10 34 56

Trykkeri: Brødr. Tengs, Oslo
Utgiver: Stiftelsen Moralsk Opprustning
NY VERDEN